

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

“BIBLOS”

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY SUBSCRIPTION-ONE YEAR \$2.00
“BIBLOS” 238 E.6th St. NYC3. Editor; N.Sydor-Czartorysky, Ph

diasporiana.org.ua

Ч. 2 (113) К В І Т Е Н Ь - Ч Е Р В Е Н Ь 1 9 6 6 Р і ж X I I .

ВЕЛИКОМУ КАМЕНЯРЕВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Блаженний муж,
що серед гвалту
й гуку
Стоїть, як дуб
посеред бур
і грому,
На згоду з підлістю
не простягає
руку.
Волить змагатися,
ніж поклонитись
злому.

* 15. 8. 1856 —

Супокій

Супокій — святеє діло
В супокійні часи;
Та як в час війни та бою
Ти зовеш до супокою —
Зрадник або трус еси.

Бо коли народи в згоді
Враз прашають, щоб природі

Вирвать тайну не одну,
В тьму життя влиль світла досить —
Горе тому, хто підносить
Самовільну війну.

Та коли в робочу пору
В нашу хату і комору
Закрадаєсь лиходій,
Щоб здобуток наш розкрасти,
Ще я на нас кайдани власти —
Чи й тоді святий спокій?...

15 липня, 1883.

Не пора, не пора, не пора
Москалеві, ляхові служити!
Довершилась України кривда стара,
Нам пора для України жити.

Не пора, не пора, не пора
За невігласків лить свою кров,
І любити царя, що наш люд обдира,
Для України наша любов.

У 110-річчя з дня народження Івана Франка

Земле, моя всеплодющая мати . . .

Земле, моя всеплодющая мати,
Сили, що в твоїй живе глибині,
Краплю, щоб в бою сильніше стояти,
Дай і мені!

Дай теплоти, що розширює груди,
Чистить чуття і відновлює кров,
Що до людей безграничну будить
Чисту любов!

Дай і вогню, щоб ним слово налити,
Душі стрясать громову дай власть,
Правді служити, неправду палити
Вічну дай страсть!

Силу рукам дай, щоб пута ламати,
Ясність думкам — в серце кривді влучать,
Дай працювати, працювати, працювати,
В праці сконать!

1880.

НЕ ПОРА . . .

Не пора, не пора, не пора
В рідну хату вносити роздор,
Хай пропаде незгоди проклята мара!
Гід України еднаймось прапор!

Бо пора се великая есть:
У завзятой, важій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю і щастя і честь
Рідний краю, здобути тобі!
(1880)

Блаженні всі,
котрі не знали
годи,
Коли про правду
й справедливість
ходить:
Хоч пам'ять їх
загине у народі,
То кров їх кров
людетва ублаго-
родить.

† 28. 5. 1916

Semper Idem

Проти рожна перти,
Проти хвиль плисти,
Сміло аж до смерті
Хрест важкий нести,

Правда — проти сили,
Боем — проти зла,
Між народ похилий
Вольності слова,

З світочем науки
Проти брехні й тьми —
Гей, робучі руки,
Світлі уми!

Ще те не вродилось
Гострее залізо,
Щоб ним правду й волю
Самодур заріза!

Ще той не вродився
Жар, щоб в нім згоріло
Вічне діло духа,
Не лиш вутле тіло!

3 квітня, 1880.

ІВАН ФРАНКО

Коли б сьогодні Україна була вільною і незалежною державою, то весь її нарід величав би у повній красі й славі свого великого Сина - *ІВАНА ФРАНКА*, що прийшов на світ якраз 110 років тому, як син коваля, в присілку *Гора* села Нагуєвичі, Дрогобицького повіту, Західна Україна (15.8.1856), - і вся Україна була б горда, що її лоно видало таку велику людину, сильну, багату духом, з благородним серцем та великим розумом і коло сальною енергією та творчістю, якою може пишатися не лише Україна, але весь світ.

Хоч у поневоленій Москвою Україні, можливо й будуть співати, говорити, писати, але не будуть фальшиві пеани й наруга ворога над Духом Поета.

Наше ж відмічування цих великих роковин 110 років від народження та й 50- від дня смерті Франка, хоч скромне, але шире й навіяне любов'ю до нашого поета й Мойсея-Каменяра, бо він давав скалу байдужности й кликав нарід служити своїй правді не ворожій силі. Не пора бо служити в ворога та ворогові, бо нарід у неволі і жде на помічну руку, щоб проламувати скалу й готовити шлях до волі й самостійного життя.

Франко наш! Він виростав з низів та дійшов верхів слави вільного духом велетня, якого й переслідували, але нікому й корилися навіть ті, що в своїй злості хотіли вбити духа, який змагався з темрявою і провадив на рід свій до світла, правди й свободи.

Ще як учень гімназії, Франко захоплено студіював у нершу чергу літературну спадщину свого українського народу, а це "Кобзаря" Тараса Шевченка та творчість Марка Вовчка, а також заглиблювався в студіях найкращих поетів-творців світової літератури - Софокла, Гомера, Гете, Шекспіра, але понадусе Франко захоплювався "*Кобзарем*" Шевченка, знав його, вивчив напам'ять, і під його впливом почав Франко сам писати вірші.

Вступивши на Львівський університет 1875 р. Франко бере участь у студентському житті, головню в редагуванні журналу "Друг". Але вже в 1877 році цілу редакцію wraz із Франком ув'язнено. Вийшовши на волю, зазнав чимало шиканів, бо з університету його прогнали, а й сама тодішня наша суспільність уникала його. Та не зламати було сили й волі юного І. Франка. Він кидається у вир праці і рочав видавати журнал "Громадський Друг", але за два роки його знову заарештовано. Після того ув'язнення, Франка примушено жити на селі серед злиднів та жандармських шиканів і пониження. Тут він написав свій сильний твір "*Борислав Єм'єстьє*".

У році 1889 Франка шераз заарештовано, і якраз у в'язниці написав він оповідання "До світла".

Від 1898 року Франко бере участь в редагуванні "*Літературно-Наукового Вісника*", і тут розгортає широку працю над різними науковими питаннями літератури і суспільно-громадського життя.

В 1905 році появилася його найкращий твір "*МОЙСЕЙ*", у пролозі до якого, Франко поставив перед очі читача повний образ того стану, що давив душу не лише самого Поета, але тяжів над українською нацією взагалі. Не зважаючи на ранні зв'язки з М. Драгомановим та М. Павлюком, Франко не пішов їхніми утопічними (соціалістичними) шляхами. Його "Мойсей" і вірш "*НЕ ПОРА*" - це вияв кредо Франка, це панорама цієї віви, що давала Франкові силу й насагу до творчости та карбування печаті свого духа над усім українським народом у світі, який мав вийти, і вийшов, та пішов у мандрівку століть з духом Поета, з його печаттю і з його на казом служити Україні, а не Москві чи Варшаві! Бо Господар домовитий і його почот має засісти в Києві а не на чужих смітниках.

Д-р М. С. Чарторийський

НОВІ Видання

1. Франко, Іван: М О Й С Е Й, поема. Ілюстрації О. Савченка-Вільського. Видавництво Чарторийських. Нью-Йорк, 1966. Ювілейне видання: 1916-1966. 96 сторін друку. Ц. 2-
2. Франко, Іван: Л И С М И Ж И Т А, ілюстрації О. Кушчицької і ін. В-во "Українська Книга", Нью-Йорк, 1966, 156 сторін друку; ціна 2 долари.
3. -КИШЕНЕВИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ на 1966 рік. В-во "Говерля", Нью-Йорк, 1966, сторін 32.
4. Шкрумеляк, Юра: П О С Т І З В И Ф Л Е Є М У І. Вертеп для сцени. Українське Видавництво "ГОВЕРЛЯ", Нью-Йорк, 1966, 16 сторін друку.
5. -ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей. Початок Галицького Князівства. Укр. В-во "Говерля", Нью-Йорк, 1966, 44 сторін друку; ілюстроване видання. Ціна 5Ж с.
6. Миханько, М.: Я Г І Л К И, 51 українських народних пісень і забав на Великдень з розвідкою про генезу ягідок - їх теперішній вигляд. Укр. в-во "Говерля", Нью-Йорк, 1966, сторін ХУ + 42. Ц.
7. Полішук, Клим: ЖМЕНЯ ЗЕМЛІ. Галицькі легенди. 2-е видання. Нью-Йорк, 1965(1966), в-во "Ож"; 48 сторін друку.
8. Полішук, Клим: С К А Р Б И В І К І В. Українські легенди. 2-е видання. Укр. в-во "Говерля", Нью-Йорк, 1966; 68 сторін.
9. -УКРАЇНСЬКО - АНГЛІЙСЬКИЙ Ф Л І Р Т. Товариська гра. "Говерля", Нью-Йорк, 1966, 32 розрізні картки.
10. Вайнштейн, Є: РОЗГАДАНА Т А Й Н А. Оповідання про фокуси та ілюзії. 2-е видання. Нью-Йорк, 1966, "Штукар"; 58 сторін, ілюстроване видання.
11. Тютюнник, Юрко: З И М О В И Й П О Х І Д. 1919-1920. 2-е видання. Частина перша Політичний Огляд з документами в тексті. Матеріали і замітки до Історії Визвольної Боротьби. Кн. 1. Серія: Студійно-Наукові матеріали, ч. 8. Видавництво ЧАРТОРИЙСЬКИХ, Нью-Йорк, 1966; 100 сторін.
12. -АЛЬМАНАХ "ГОМОНУ УКРАЇНИ" на рік 1966 у 50-річчя смерті великого сина України ІВАНА ФРАНКА. 1916-1966. Накладом в-ва "Гомін України", Торонто, онт. Канада; 190 стор. + 2 непаг. Бібл. В-ва "Гомін України", ч. 28.
13. -УКРАЇНСЬКИЙ ПРАЗКОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР на 1966 рік. Річник 16. Видання Української Православної Церкви в США, Бавнд Брук, 1966; 161' ст.
14. Понеділок, Микола: С М І Ш Н І С Л Ь О З И Н И. В-во "Свобода", Джерзі Сіті-1966 Нью-Йорк; обкладинка, дружній шарж та ілюстрації Е. Козака; 272 стор. + 8 непаг.
15. Лашук, Ю. П.: Г У Ц Ї Л Ь С Ь К А К Е Р А М І К А, 2-е вид. Українське Народне, Декоративне Мистецтво. В-во "Українська Книга", Нью-Йорк, 1966; 82 стор.; ілюстроване видання. Ціна 1 дол.
16. -С К О Р Б Н А М А Т И. 2-е видання. Українське Видавництво "Говерля", Н. Й. 1966 Б. Р.; 61' сторін; ілюстроване видання.
17. КАЛЕНДАР С В І Т Л А на Божий рік 1966. 28-й річник. В-во ОО. Василян. Торонто, 1966. Канада; 224 сторінки.

ВИДАННЯ З ПОПЕРЕДНІХ РОКІВ

1965-

67. Мечник, М. С.: Н Е С К О Р Е Н І, документальна повість про героїську боротьбу членів революційної ОУН. Укр. Вид. С-ка. Лондон, 1965; 288 сторін.
68. Храплива, Леся: В Л Т Е Р З. У К Р А Ї Н И. Друга збірка оповідань для дітей шкільного віку. Нью-Йорк, 1965; 143 сторінки.
69. Іларіон : С Л У Ж И Т И НАРСДОЕІ - ТО С Л У Ж И Т И БОГОВІ. Богословська студія. Вид. "Нашої Культури", Вінніпег, 1965; 119 сторін.
70. -40-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, 1925-1965; 26-28 листопада 1965 р. в Нью-Йорку 172+84 сторін.

ЯК МОЛІТИСЯ НА В Е Р В И Ц І? Накладом квартальника "Слідами Малої Святої" Париж, 1958; 38 сторін.

Свята Тереза від Дитяти Ісус: АВТОБІОГРАФІЧНІ РУКОПИСИ. Переклад з французької м. Накладом квартальника "Слідами Малої Святої", Париж, 1960; 269 сторін.

Марія від Пресвятої Трійці: Л И С Т И ДО КАРМЕЛЮ, Переклад з французької мови. Накладом квартальника "Слідами Малої Святої", Париж, 1960; 238 сторін.

Сірий, Йосиф: О П О В І Д А Н Н Я (Друга збірка). Накладом автора, Бібліотека Волині, ч. 8. Вінніпег, 1964; 190 стор. + 2 неп.

Дончук, Зосим: Б У Д И Н О К 1313. Роман. Накладом автора, Філіцельфія, 1964; 266 с. Грінвальдт, Борис: П О Е З І Ї, Друком "Новий Шлях", Вінніпег, 1964; стор. 157+3 неп. Мандрика, І. М.: С О Н Ц Е Ц В І Т. Поезії Т. І. У. Вінніпег, 1964; сторін 128. (З портретом Автора до його 80-ліття).

Неприщівий-Грановський, Ол.: СНИ ЗРУЙНОВАНОГО ЗАМКУ. Поезії, том VII. Чикаго-Нью-Йорк, 1964; сторін 144.

Д-р Ол. Соколович
старший бібліот.

І В А Н Ф Р А Н К О , 1856-1916.

Бібліографічна згадка, знімки та факсимілі його видань, з нагоди 110-річчя його народин та 50 річчя смерті

Поруч Тараса Шевченка й Лесі Українки, найбільшим укр. письменником-поетом є син Західної України, ІВАН ФРАНКО, що став центральною постаттю Соборної України на початку XX ст. Він був тим огнищем, в якому зароджувалися всі укр. національно-політичні та громадсько-культурні стремління укр. нації перед першою світовою війною. Франко своїм "Не пора, не пора, москалев і ї, лягові служити" став для нас дороговказом тоді й на сьогодні!

Його многогранна та плідна творчість охоплює понад 100 томів, й це можна слушно окреслити й визначити, як енциклопедію укр. національно-громадського життя України в першій половині 20-го ст. Про нього є вже багато написано монографій, критичних оглядів, розвідок та зчадок українською і іншими мовами. Навіть ось тепер у Відні Д-р М. Вацик 1948 р., написав докторську працю "Розвиток національно-політичних ідей Івана Франка й його боротьба за них", німецькою мовою.

У советській Україні також видають багато творів та праць про І. Франка, однак з їм питомим забарвленням та з пропусками, перекручуванням, промовчуванням та фальшуванням тексту, і тим спричиняють великої шкоди українському літературознавству у світі,

Редакція "Біблоса" в ці події Роковини великого українського Каменяра Івана Франка з великою і глибокою пошаною клонить голову перед маєстатом його достойної й дорогої постаті та шле не число журналу на його осиротілу могилу на Личакові у Львові, як один із дрібних листків довінка нег'янучої і невмирущої слави І В А Н А Ф - Р А Н К А .

Народився Франко, як син коваля 15.8.1856 р. в с.Наруєвичах, Дрогобицького повіту Галичини в Західній Україні. Оповідання його батька та кузня були для нього "першим університетом", бо від них узяв маленький, але сильний вогник, запас якого з дитячих літ був йому дороговказом на все його життя. Народну освіту розпочав у школі в селі Ясениці Сільній та Дрогобицькій нормальній школі при Василіянському монастирі. В 1868 р. поступив до Дрогобицької гімназії, яку 1875 р. закінчив з дуже добрим успіхом. Писати почав ще в гімназії 1873 р., а перші його твори друкувалися вже з 1875р. в часописі "Друг". В тім часі записався він на філософський факультет Львівського університету та брав активну участь в студентському життю. Також поборював сильно тодішнє москвофільство, був реалістом і почав писати українською мовою. У 1877 р. був заарештований, і після звільнення, громадінство відчується від нього. Це боліло Франка, але не падав духом; далі студіює та видає часописи "Громадський Друг", "Дзвін", "Молодь" та "Дрібну бібліотеку". В 1880 р. його знову арештують; він довго хворіє, після видужання знову видає у Львові місячник "Світ", і тут поміщує свою повість "Борислав сміється". В 1881 р. спіпрацює в часописах "Діло" і "Зоря" та видає твір "Вазар Брхут". В 1885 р. видає збірку оповідань "Галицькі образки". 1886 р. одружується в Києві з Ольгою Хоружинською, повернувшись до Львова і почав видавати "Літературну Наукову Бібліотеку". Від 1887 р. спіпрацює в польській газеті "KURJER LWOWSKI" і в тім роні появилися твори "З вершин і низин" та "Панські жарти". В 1889 р. знову його арештують, а вийшовши на волю, почав видавати часопис "За народ", дав збірку оповідань "В полі чола" а в роках 1894-1895 друкує повість "Основи суспільности". Студіює далі в Чернівцях та здобуває докторат філософії у Відні 1. липня 1893 р.

Дня 22.3.1895 р. Франко дає габілітаційний виклад на Львівському університеті про Наїмичку Шевченка з великим успіхом, але уряд не затвердив Франка на становищі проф. Львів. університету. В рр.1894-1897 видає двомісячник "Життя і Слово". 1896 р. появляється збірка "Зівяле листя", а в 1898 "Мій ізмаргад", а в рр.1898-1906, Франко ставши першим ред./Літературно-Наук. Вістника", розвиває та посилює свою працю, і видає далі такі ще твори: "Перехресні стежки", "Із днів журби", а в 1905 р "Мойсей". Дня 28.9.1906 Харківський університет надав І. Франкові почесний докторат. У тім році видає Франко, твір "Семпер тіро"; також того року вибрано Франка почесним членом т-ва "Просвіта" та кандидатом на члена-кореспондента нариської Академії Наук, яка цієї кандидатури не приймає.

Творчість Франка многогранна і великанська. За ту працю для укр. культури й літератури заслужив собі славу Каменяра цілої Соборної України.

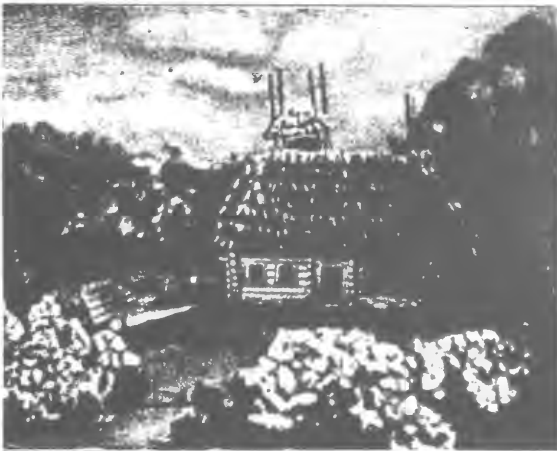
Д-р Ол. Соколович

"Багно гниєє між країв Європи,
Покрите цвіллю, зеленню густою!
Розсаднице недумства і застою,
Росіє! Де лиш ти поставиш стопи,

Повзе облуда, здирство, плач народу,
Івте бездушність, наче плісень з муру.
Ти тиснеш і кричиш: "Дю свободу!"
Дреш шкуру й мовиш: "Вигає культуру"
І. Франко

Рідне село І.Франка Пагуєвичі в 1860 р.

Вигляд хати, де нар. І. Франко

Іван Франко.

1870.

Лупайте цю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносить і труд, і спрагу, й голод,
Бо вам призначено скалу оцю розбити!

Вигляд дрогобицької гімназії, де учився І. Франко.

Вигляд старого університету, де учився І. Франко.

Ти, брате, любиш Русь,
 Як хліб і кусень сала, —
 Я ж гавкаю раз-в-раз
 Щоби вона не спала...
 Ти любиш в ній князів,
 Гетьманів, панування, —

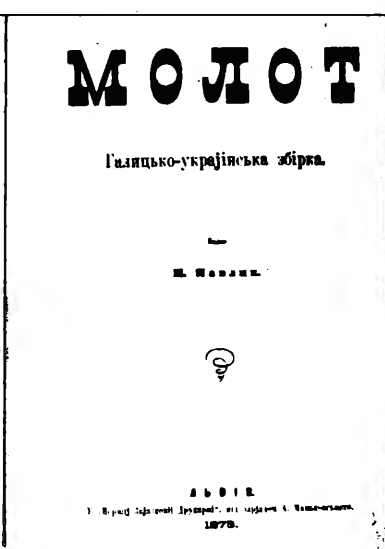
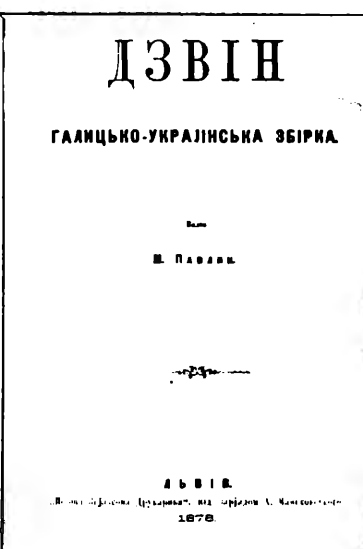
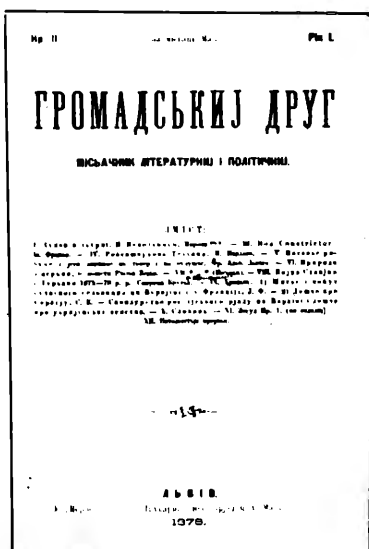
Мене ж болить її
 Відвічне страждання.
 Ти любиш Русь — за те
 Тоді і честь і шана;
 У мене ж тая Русь —
 Кривава в серці рана.

Іван Франко.
 1874.

Титульна сторінка "Письма"
 Івана Франка

Обкладинки журналів, що в них співпрацював І. Франко

...прийде час, і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Труснеш Кавказ, вперешся Бескидом,
Покотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі.

Іван Франко.
1881.

З ВЕРШИН І НИЗИН.

ЗБІРНИК П'ОЕЗІЙ

Івана Франка.

НАКАДОМ АВТОРА.

ЛЬВІВ 1887.

З друкарні Товариства ім. Шевченка.
під зарядом К. Беднарського.

Титульна сторінка збірника
'З Вершин і Низин'

НИКОЛАЙ ГОГОЛЬ.

МЕРТВІ ДУШІ

ПЕРЕКЛАД
ІВАНА ФРАНКА.

ПОЕМА

НИКОЛАЯ В. ГОГОЛЯ

Наказом редакції „Мистецтва“

ЛЬВІВ.
З друкарні Товариства ім. Шевченка.
під зарядом К. Беднарського.
1887.

Сторінки книжки М. Гоголя 'Мертві Душі' в перекладі І. Франка.

Я бачив дивний сон. Немов передо мною
 Безмірна, та пуста і дика площина,
 А я, прикований ланцом залізним, стою
 Під височезною гранітною скілою,
 А далі тисячі таких самих, як я.

Франко з дружиною О. Хоружинською

1886

І. Франко 1890 р.

Титульна сторінка збірника 'В поті чола'

Обкладинка книги "Малий Мирон"

І так ми всі йдемо, в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті,
Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі,
А шастя всіх прийде по наших аж кістках.

І. Франко читає пробну лекцію на Львівському університеті, 22 березня 1895 року.

Диплом доктора філософії, виданий І. 7. 1893 р.

Обкладинка справи ради Харківського університету надання І. Франкові наукового ступення доктора русскої словесности, 28. 9. 1906 р.

Вічний революціонер —
 Дух, наука, думка, воля
 Не уступить п'їтми поля,
 Не дасть спутатись тепер.
 Розвалилась зла руїна,

Покотилася лавіна, —
 І де в світі тая сила,
 Щоб в бігу її спинила,
 Щоб вгасила мов огонь
 Розвидняючийся день?...

Іван Франко.
 І. Труша. 1897.

Титульна сторінка першого видання

Обкладинка журн.

Письменниця Ольга Кобилянська
 та Іван Франко в 1898 році..

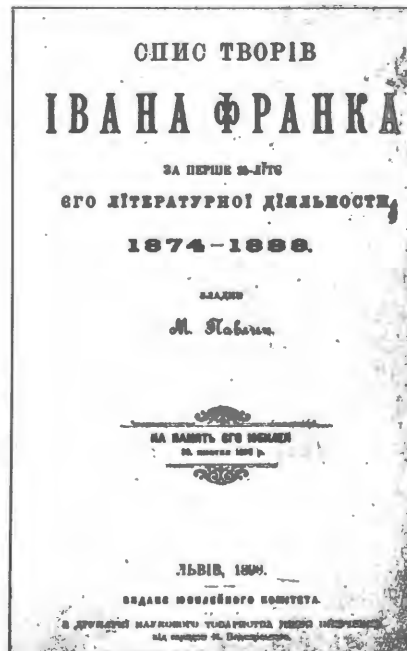
Всюди нівечиться правда,
 Всюди панує брехня,
 В ваших серцях лиш, о, браття,
 Хай не постане вона!

Розгортка книжки, 25-ліття діяльності І. Франка

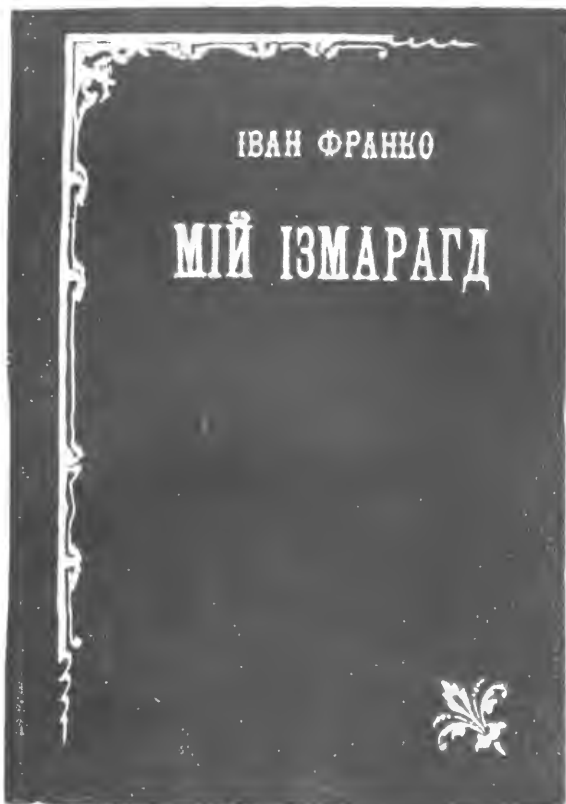

Обкладинка Журналу

Титульна сторінка книжки

І кожний з нас те знав, що слави нам не буде,
 Ні пам'яті в людей за цей кривавий труд,
 Що аж тоді підуть по цій дорозі люди,
 Як ми проб'єм її та порівняєм всюди,
 Як наші кості тут під нею зогниють.

Обкладинка книги

Обкладинка книги

ІВАН ФРАНКО.
МОЙСЕЙ
 ПОЕМА.

ЛЬВІВ, 1905.
 НАКЛАДОМ АВТОРА.
 З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка
 на машині К. П. Шор-Відо.

«Лис Микита».
 З рисунку О. Кульчицької

Титульна сторінка поеми "Мойсей"

Сила родиться й завзяття
 Не ридать, а здобувати
 Хоч синам, як не собі,
 Кращу долю в боротьбі.

Львів. Дім, де жив із 1902 р. І. Франко. Тут і помер.

Обкладинка журналу.

Кабінет І. Франка (1916)

Я син народу,
Що вгору йде, хоч був запертий в льох.
Мій поклик — праця, щастя і свобода!
Я хлопський син — пролог, не епілог!

* * *

І. Франко та М. Коцюбинський серед Гуцулів у Криворіжжі в 1912 р.

На Личакові. Скульптура Сергія Литвиненка.

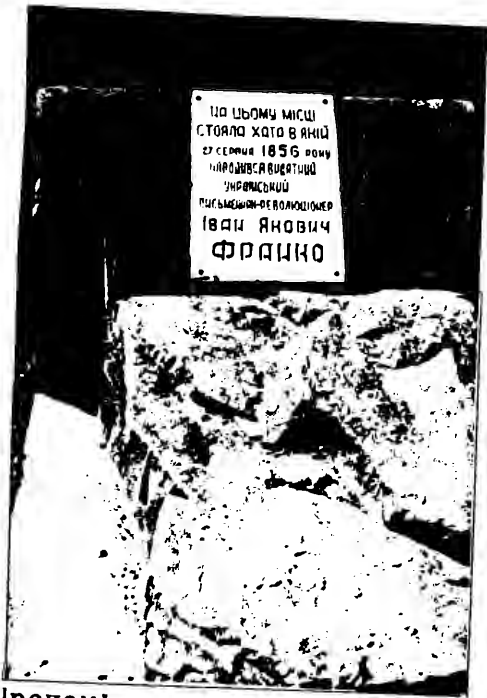

Пам'ятник перед домом-музеєм І. Франка у Львові

Підеш ти у мандрівку століть
З мого духа печаттю.

Львівський державний університет і м. І. Франка в Львові.

Пропам'ятна плита на місці, де
стояла хата, в якій народився
І. Франко.

Двадцятитомова Збірка

Художніх Творів
Івана Франка

1856 8/6 1916

Автограф І. Франка *Іван Франко*